

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

The background features a large, ornate building with a green roof, likely the Austrian National Library, set in a snowy courtyard. The scene is overlaid with various scientific graphics, including a glowing atom model on the left, a DNA double helix on the right, and a network of blue nodes and lines at the bottom. A satellite dish is visible in the lower-left corner.

**JANUARY 16-18, 2026
VIENNA, AUSTRIA**

INFORMATION PLATFORM "CENTER FOR INNOVATIVE THINKING"
UKRAINIAN INSTITUTE OF SCIENTIFIC STRATEGIES
EUROPEAN UNION RESEARCH DEPARTMENT
SCIENTIFIC AND PUBLISHING CENTER "PROGRESS"

DEVELOPMENT OF SCIENCE AND EDUCATION

PROCEEDINGS OF THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

January 16-18, 2026

Vienna, Austria

This edition was approved for publication on February 5, 2026.

Published in A4 format online on website:
<https://naukainfo.com/conference?id=90>

Publisher: Sole proprietor Soloviov O. V. Certificate of registration in the State Register of Publishers, Manufacturers, and Distributors of Publishing Products series DK № 8227, dated April 23, 2025.

Vienna, Austria
2026

UDC 001.3-048.35:0/9](06)

Proceedings of the International scientific and practical conference “Development of Science and Education” (January 16-18, 2026) / Publisher website: www.naukainfo.com. – Vienna, Austria, 2026. – 207 p.

ISBN 978-617-8680-35-0

<https://doi.org/10.64828/conf-90-2026>

The recommended citation for this publication is:

Shevchenko T. G. Research into the specifics of the development of performing arts in Ukraine under martial law // Development of Science and Education : proceedings of the International scientific and practical conference (January 16-18, 2026). – Vienna, Austria : naukainfo.com, 2026. - Pp. 15-21. - URL: <https://naukainfo.com/conference?id=90>

Editor

Soloviov O. V.

*M.Sc.Ed., M.P.A., Hon. PhD, Academic Advisor,
Head of the European Union Research Department,
Ukrainian Institute of Scientific Strategies*

The collection of scientific articles is a scientific and practical publication that includes research papers by students, postgraduate students, Candidates and Doctors of Sciences, researchers, and practitioners from Ukraine, Europe, neighboring countries, and beyond. The articles reflect studies of processes and changes in the structure of modern science. This collection is intended for students, postgraduate and doctoral candidates, educators, researchers, practitioners, and all those interested in current trends in the development of modern science.

E-mail: journal@naukainfo.com

Publisher website: <https://www.naukainfo.com>

© Publisher website: naukainfo.com, 2026

© Ukrainian Institute of Scientific Strategies (UISS), 2026

© All authors, 2026

MILITARY SCIENCES, NATIONAL SECURITY AND STATE BORDER SECURITY

17. *Ящук Петро Володимирович* 122
ОНТОЛОГІЧНИЙ КАРКАС ВІТАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В ЕПОХУ
ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ: ТРИРІВНЕВА МОДЕЛЬ ТА LEGO-
«ПІРАМІДА» ЖИТТЄЗДАТНОСТІ ОСОБИ

PEDAGOGY AND EDUCATION

18. *Боднар Вікторія Олександрівна* 132
КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ
ШКОЛІ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ PISA-ГРАМОТНОСТЕЙ
19. *Гузик Надія Миколаївна, Ковальчук Роман Анатолійович,
Ліщинська Христина Іванівна, Сокульська Наталія Богданівна,
Нагорний Максим Сергійович* 137
ІНТЕГРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО КОНТЕКСТУ У
ВИКЛАДАННЯ ФОРМАЛЬНОЇ ЛОГІКИ
20. *Іщенко Інна Сергіївна, Кононець Наталія Василівна* 145
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ ТА ОСВІТНЬОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
21. *Лугова Вікторія Миколаївна, Данилов Віталій Валентинович* 150
КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
ХАРКІВЩИНИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРИ

PHILOLOGY AND JOURNALISM

22. *Нестеров Єгор Олександрович, Щербаков Ярослав Ігорович* 160
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ХУНЬ» (魂 – ДУША) У СУЧАСНІЙ
КИТАЙСЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАННЯ ТАШИ
ДАВА «ДУША, ЩО ПРИВ'ЯЗАНА НА ШКІРЯНОМУ ШНУРКУ»)

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

23. *Задорожна Світлана Миколаївна, Токарчук Олександр Романович* 163
ТАБЛИЦІ МНОЖЕННЯ МАНДЕЛЬБРОТА ЯК МІСТОК ДО СВІТУ
ФРАКТАЛІВ
24. *Здещиц Валерій Максимович, Здещиц Анастасія Валеріївна* 169
BYOD-ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИКИ

PHYSICAL EDUCATION, SPORTS AND PHYSICAL THERAPY

25. *Іванська О. В.* 180
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ
СТУДЕНТІВ 17-19 РОКІВ ПРИ ЗАНЯТТЯХ ХАТХА-ЙОГОЮ

Лугова Вікторія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент

ORCID: 0000-0001-9584-2259

Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця,

м. Харків, Україна

Данилов Віталій Валентинович

Здобувач третього (освітньо-наукового)

рівня вищої освіти

ORCID: 0009-0001-8486-1195

Ніжинський державний університет

імені Миколи Гоголя

м. Ніжин, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ХАРКІВЩИНИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ

Анотація. У статті розглянуто концептуальні засади моделювання розвитку мистецької освіти Харківщини в сучасному соціокультурному просторі. Обґрунтовано необхідність побудови системної моделі, що інтегрує історичні традиції регіональної мистецької освіти з сучасними педагогічними, цифровими та управлінськими викликами ХХІ століття. Запропоновано п'ять взаємопов'язаних блоків моделі: структурно-функціональний аналіз освітньої системи; інституційна інтеграція з культурними інституціями; цифровізація та адаптивні формати навчання; розвиток кадрового потенціалу і міжнародне партнерство; компетентнісно-орієнтована модернізація змісту освіти. Особлива увага приділена ролі мистецьких закладів Харківщини у формуванні творчих, професійних, комунікативних та соціокультурних компетентностей студентів. Проаналізовано вплив соціальних викликів, зокрема війни та цифровізації, на

освітній процес і показано, як інтеграція міжнародних партнерств, цифрових технологій і соціокультурних практик сприяє сталому розвитку регіональної мистецької освіти. У статті використано дані офіційних сайтів закладів мистецької освіти Харківщини, а також приклади практичної діяльності у 2022–2025 роках.

Ключові слова: мистецька освіта, розвиток мистецтва, Харківщина, педагогічне моделювання, цифровізація освіти, культурна інтеграція, міжнародна співпраця.

Сучасний розвиток мистецької освіти визначається комплексом соціокультурних і технологічних трансформацій, що поставили перед освітою нові вимоги адаптації і переосмислення традиційного змісту навчання [1–3]. Зокрема, це проявляється у необхідності інтеграції цифрових медіа у творчі практики, розширенні міждисциплінарних підходів, а також у формуванні навичок креативного мислення, що відповідають запитам суспільства ХХІ століття. На рівні регіональних освітніх систем ці загальнонаціональні виклики набувають специфічних рис, зумовлених культурною і соціальною ситуацією кожної території. Для Харківщини, як одного з ключових освітньо-культурних центрів України, питання модернізації мистецької освіти є особливо актуальним. Історично складена традиція художньої, музичної та хореографічної освіти в регіоні, потужні мистецькі спільноти, велика кількість навчальних закладів усіх рівнів – усе це створює базу для активного переосмислення підходів до навчання мистецтва в умовах сучасних змін. Водночас реалізація цих трансформацій у практичній площині зіштовхується з такими проблемами, як розрив між класичними педагогічними моделями і новими освітніми стандартами, недостатня матеріально-технічна база, обмежений доступ до сучасних освітніх технологій у деяких закладах, а також відсутність чітко сформульованого регіонального візюнування розвитку мистецької освіти. За таких умов ефективна модернізація вимагає не лише імплементації окремих інновацій, але й системного підходу до планування та координації змін.

Саме тому постає нагальна потреба розробки моделі розвитку мистецької освіти Харківщини, що визначатиме стратегічні орієнтири, пріоритетні напрямки, механізми реалізації та критерії оцінювання ефективності освітніх трансформацій у мистецькій сфері регіону. Розроблення такої моделі відкриває шлях до системних змін, здатних посилити роль мистецької освіти як фундаментального елементу культурного розвитку суспільства та забезпечити Харківщині гідне місце серед провідних освітніх регіонів України.

Педагогічна модель, за своїм характером, є абстрактною схемою освітньої реальності, що дозволяє звести воедино теоретичні положення, культурні цінності й практичні вимоги сучасної мистецької освіти [4].

Модель розвитку мистецької освіти Харківщини будується на ідеї системної інтеграції різних рівнів мистецької освіти та культурних інституцій регіону з урахуванням сучасних викликів, включно з наслідками війни, цифровізацією освіти і потребою збереження культурної ідентичності.

Запропонована модель розвитку мистецької освіти Харківщини має прикладний характер і може використовуватися як аналітичний, управлінський та прогностичний інструмент планування регіональної освітньо-культурної політики. Вона інтегрує п'ять взаємопов'язаних блоків: системний аналіз і діагностику; компетентнісно орієнтовану модернізацію змісту та методів навчання; інституційну консолідацію; цифровізацію та впровадження адаптивних освітніх форматів; забезпечення довгострокової стійкості через кадровий розвиток і міжнародне партнерство (рис. 1).

Перший блок моделі спрямований на комплексну діагностику стану мистецької освіти регіону й формує емпіричне підґрунтя для подальших трансформацій. Діагностика охоплює аналіз інституційної мережі, кадрового потенціалу, змісту освітніх програм, результативності навчання та соціокультурного контексту функціонування мистецьких закладів. Специфіка Харківщини полягає в наявності розгалуженої мережі дитячих шкіл мистецтв, фахових коледжів і закладів вищої освіти, що історично забезпечували безперервність професійної підготовки митців [5, 6].

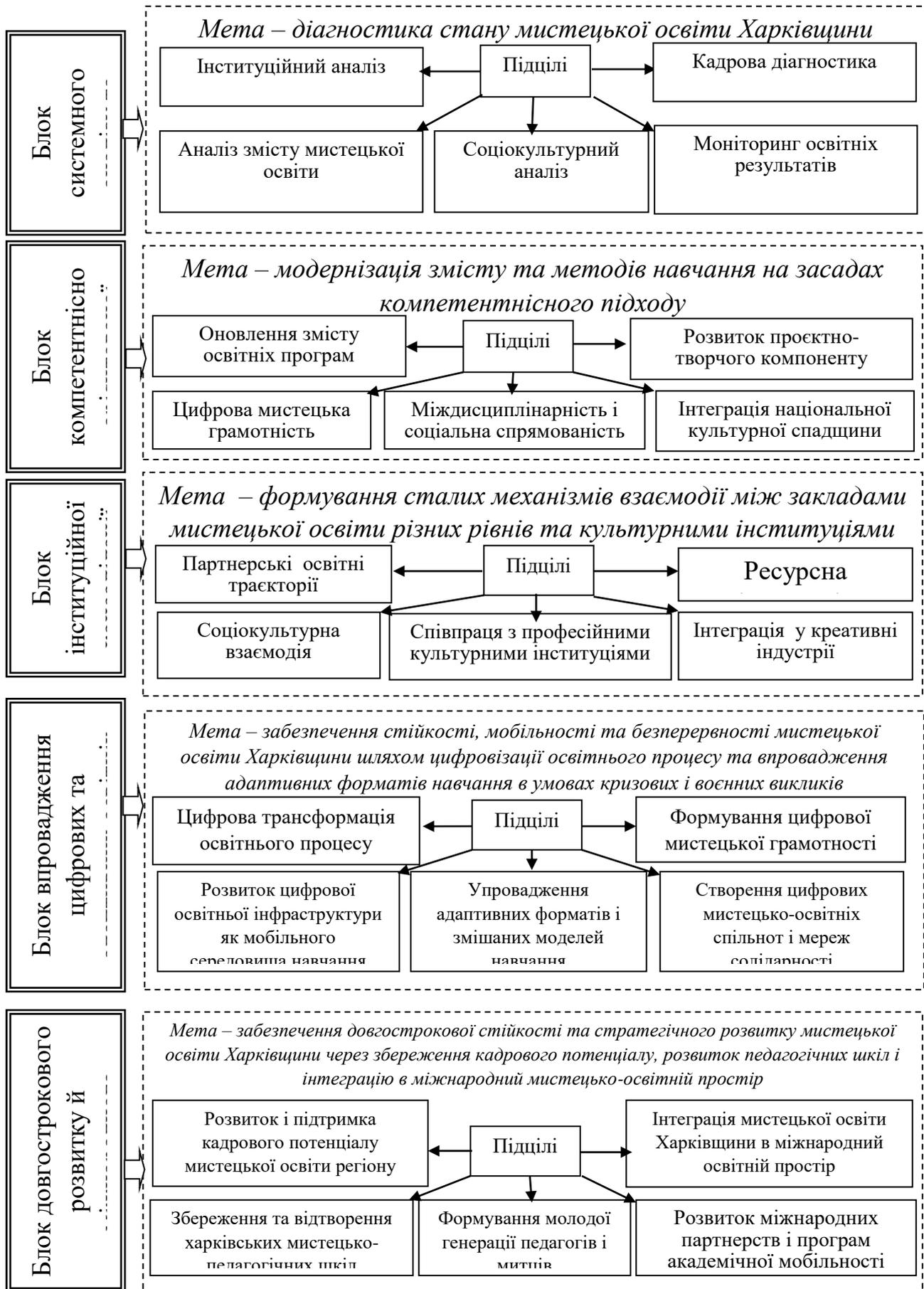

Рис. 1 Модель розвитку мистецької освіти Харківщини у XXI ст

Інституційний аналіз передбачає оцінювання кількісної та якісної динаміки мистецьких закладів, їх здатності функціонувати в умовах воєнних загроз, рівня автономії, гнучкості управління та партнерської взаємодії. Кадрова діагностика спрямована на виявлення дефіциту педагогів окремих спеціалізацій (хореографія, театральне мистецтво, духові інструменти), аналіз готовності викладачів до цифрових форматів навчання, а також ризиків втрати професійних шкіл унаслідок міграції кадрів.

Важливим складником є аналіз змісту мистецької освіти, що дозволяє визначити ступінь відповідності навчальних програм сучасним художнім практикам і їхню здатність поєднувати академічні традиції Харкова з новими напрямками (електронна музика, дизайн, саунд-арт, перформативні форми). Моніторинг освітніх результатів охоплює оцінювання художньо-творчих і цифрових компетентностей, участі здобувачів освіти у фестивалях і конкурсах, а також відстеження професійних траєкторій випускників в умовах воєнної мобільності. Соціокультурний аналіз фокусується на взаємодії мистецької освіти з культурними інституціями Харкова та ролі мистецтва у підтримці психологічної стійкості міста під час війни. Таким чином, діагностика виступає не разовою процедурою, а постійним моніторинговим механізмом, що визначає напрями подальшого розвитку.

Другий блок моделі пов'язаний із модернізацією змісту та методів навчання на основі компетентнісного підходу, який є провідною тенденцією європейської та світової освітньої політики [7]. Йдеться про перехід від знаннево-репродуктивної моделі до формування комплексу професійних, творчих, комунікативних і соціокультурних компетентностей, необхідних для діяльності митця в умовах динамічного культурного середовища. Для Харківщини цей етап має особливу значущість через поєднання потужних академічних традицій (фортепіанна, хорова, композиторська, художня, дизайнерська школи) з активною участю регіону в сучасних креативних індустріях [8-14]. Компетентнісний підхід тут не заперечує класичні засади, а трансформує їх відповідно до сучасних вимог.

Ключовим напрямом модернізації є оновлення освітніх програм відповідно до рекомендацій TUNING і UNESCO, а також національних стандартів. Освітні результати формулюються як здатність до проєктування художнього продукту, командної роботи, міжкультурної комунікації та адаптації мистецької діяльності до різних соціальних умов. Важливою складовою стає цифрова мистецька грамотність, яка після 2022 року набула статусу базової: онлайн-концерти, цифрові портфоліо, дистанційні репетиції та використання програм звукозапису й візуального дизайну стали інструментами безперервності освіти.

Посилюється також проєктно-творчий компонент навчання. Студенти й учні залучаються до реальних культурних ініціатив у співпраці з бібліотеками, театрами, філармонією, волонтерськими організаціями. У 2022–2023 роках такі проєкти виконували не лише освітню, а й терапевтичну та соціально-комунікативну функції. Окремим напрямом є інтеграція української та регіональної культурної спадщини у сучасний навчальний контекст через її творче переосмислення. Розвиваються також міждисциплінарні та соціально орієнтовані практики, зокрема арт- і музикотерапія для роботи з внутрішньо переміщеними особами та військовими [8-14].

Третій блок моделі спрямований на інституційну консолідацію мистецької освіти та культури регіону. Йдеться про формування сталих механізмів взаємодії між закладами різних рівнів і професійними культурними інституціями. Важливим напрямом є забезпечення вертикальної наступності між дитячими школами мистецтв, фаховими коледжами та вищими закладами освіти, що підтримує спадкоємність педагогічних традицій.

Розвивається співпраця з філармонією, театрами, музеями, галереями та сучасними арт-просторами, які забезпечують концертну й виставкову практику студентів. Соціокультурна інтеграція проявляється в реалізації просвітницьких, меморіальних і благодійних заходів, особливо актуальних після 2022 року. Ресурсна інтеграція передбачає спільне використання приміщень, інструментів і цифрових платформ в умовах пошкодження інфраструктури. Окремим

напрямом є інтеграція у креативні індустрії, зокрема дизайн, медіамистецтво та цифрову анімацію.

Четвертий блок моделі визначає цифровізацію та адаптивні формати навчання як ключову умову функціонування мистецької освіти в кризових умовах. У педагогічному вимірі цифровізація в Харківських мистецьких закладах реалізується через використання онлайн-платформ (Zoom, Google Classroom, Moodle), програм для нотного набору, цифрового дизайну, відео- та аудіомонтажу. У ХНУМ ім. І. П. Котляревського [10], Харківському музичному фаховому коледжі ім. Лятошинського [11] активно впроваджувалися дистанційні індивідуальні заняття з інструментальних та вокальних дисциплін, онлайн-репетиції камерних ансамблів, аналіз відеозаписів виконань. Це дозволило зберегти освітній процес навіть під час активних обстрілів міста. ХДАДМ стала прикладом ефективного використання цифрових інструментів у художній освіті [8]. Онлайн-виставки студентських робіт, цифрові портфоліо, віртуальні пленери дозволили не лише продовжити навчання, а й представити творчі результати студентів міжнародній аудиторії.

Інфраструктурний вимір цифровізації пов'язаний з адаптацією навчального середовища [15]. Частина мистецьких закладів Харкова була змушена проводити заняття в укриттях або тимчасових приміщеннях. У цих умовах цифрові платформи стали «віртуальними аудиторіями», що компенсували втрату фізичної інфраструктури. Культурно-комунікаційний аспект цифровізації виявився у створенні нових форм мистецької комунікації. Віртуальні концерти, дистанційні міжнародні майстер-класи, онлайн-конкурси об'єднали студентів і викладачів Харківщини з партнерами з інших регіонів України та Європи. Прикладом є спільні дистанційні концерти студентів ім. І. П. Котляревського та музикантів Берлінської вищої школи мистецтв у 2023 році, які стали формою культурної дипломатії та підтримки української мистецької освіти [10]. Таким чином, цифровізація мистецької освіти Харківщини не лише модернізувала освітній процес, а й забезпечила його життєздатність, мобільність і відкритість у кризових умовах.

П'ятий блок моделі спрямований на довгострокову стійкість мистецької освіти через розвиток кадрового потенціалу та міжнародну інтеграцію. Для регіону, який історично формував потужні художні й музичні школи, збереження людського капіталу є стратегічним завданням. Розвиток кадрового потенціалу передбачає підвищення кваліфікації викладачів, підтримку педагогічних традицій і формування молодшої генерації викладачів. Особливої ваги набули програми психологічної та арт-терапевтичної підготовки педагогів, які працюють з дітьми та студентами, що пережили травматичний досвід війни. Мистецькі заклади Харківщини адаптують освітні програми до нової ролі педагога як фасилітатора творчого й емоційного відновлення.

Міжнародна співпраця виступає ключовим чинником збереження професійних шкіл регіону. Участь у програмах Erasmus+, партнерства з мистецькими закладами Польщі, Німеччини, Литви, Чехії дозволяють компенсувати обмеження, пов'язані з воєнним станом. Спільні проекти, дистанційні майстер-класи та концерти підтримують академічну мобільність і міжнародну видимість харківської мистецької освіти.

Реалізація запропонованої моделі створює передумови для формування гнучкої, відкритої й конкурентоспроможної системи мистецької освіти Харківщини, здатної зберігати культурну спадщину регіону та водночас інтегруватися у національний і європейський освітньо-культурний простір.

Перспективними напрямками подальших наукових досліджень є поглиблене вивчення механізмів оцінювання ефективності компетентнісно орієнтованих освітніх програм у мистецьких закладах різних рівнів, а також розробка індикаторів якості мистецької освіти з урахуванням регіонального та воєнного контексту. Актуальним є дослідження довготривалого впливу цифровізації та дистанційних форматів на художньо-творчий розвиток здобувачів освіти й збереження академічних традицій. Особливої уваги потребує аналіз потенціалу мистецької освіти у процесах поствоєнної відбудови регіону, зокрема її ролі у формуванні культурної пам'яті, соціальної згуртованості та психологічної реабілітації населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Денисюк Ж. З. Мистецька освіта в умовах глобалізації та культурних трансформацій сучасності. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2023. № 1. С. 23–28.
2. Колесник Н. Є. Цифрова трансформація мистецької освіти: від традиційних підходів – до штучного інтелекту. XIII Міжнародна науково-практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи», 6–7 листопада 2025 р., Хмельницький. С. 262–263.
3. Левченко М., Терешенко Н., Кузнецов С. Мистецька освіта в сучасному світі: інтерактивні додатки та онлайн-платформи для розвитку таланту та креативності. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип. 70. Т. 2. С. 198–202.
4. Брюханова Н. О., Корольова Н. В. Педагогічне моделювання: стан і тенденції розвитку. Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2015. № 3. С. 64–71.
5. Немець К. А., Вірченко П. А., Кулешова Г. О. Система освіти Харківської області: суспільно-географічний аспект : [монографія]. Харків: ФОП Петров В.В., 2014. 180 с.
6. Мистецькі школи Харківської області. URL : <https://onmcrk.kh.ua/shkoli-harkivskoyi-oblasti>
7. Глушко О. Компетентнісний підхід в освіті: європейський досвід. *Науково-педагогічні студії*. 2024. Т. 5, № 5. С. 8–21. URL : <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2021-5-8-21>
8. Харківська державна академія культури. URL: <http://www.ic.ac.kharkov.ua>
9. Харківська дитяча художня школа ім. І.Ю.Репіна. URL : https://www.repinka.com/index.php?option=com_content&view=article&id=7&catid=1&Itemid=3
10. Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського. URL: <https://num.kharkiv.ua/>

11. Харківський музичний фаховий коледж ім. Лятошинського. URL: <https://hmu.net.ua/>
12. Харківське художнє училище. URL: <http://www.hhu.com.ua>
13. Харківський державний музичний ліцей. URL: <https://www.music-school.kh.ua/80th-anniversary/>
14. Харківський фаховий вищий коледж мистецтв. URL: <https://www.kvkm.net.ua/>.
15. Лугова В. М., Данилов В. В. Мистецька освіта Харківщини в умовах трансформаційного середовища. Мистецька освіта та розвиток творчої особистості. 2025. № 3. С. 46-52. URL: <https://journals.rshu.rivne.ua/index.php/art/article/view/594>. DOI: <https://doi.org/10.32782/ART/2025-3-7>